

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار.....
۱۵	مقدمه.....
۲۱	فصل نخست: مبانی نظری.....
۲۱	درآمد.....
۲۱	مبحث نخست: مفاهیم و اصطلاحات.....
۲۱	گفتار نخست: عدالت کیفری.....
۲۴	گفتار دوم: عدالت ترمیمی.....
۲۴	بند نخست: تعریف عدالت ترمیمی.....
۲۸	بند دوم: نقدی بر تعاریف عدالت ترمیمی.....
۳۰	بند سوم: چارچوب تحلیلی و تعریف جامع از عدالت ترمیمی.....
۳۴	بند چهارم: عدالت ترمیمی در حقوق ایران.....
۳۶	گفتار سوم: مسئولیت کیفری.....
۳۶	بند نخست: مفهوم لغوی مسئولیت کیفری.....
۳۷	بند دوم: مفهوم اصطلاحی مسئولیت کیفری.....
۳۸	گفتار چهارم: طفل.....
۳۹	گفتار پنجم: کودک.....
۳۹	بند نخست: زمان شروع کودکی در قرآن کریم.....
۳۹	بند دوم: نظر فقهای امامیه درباره کودکی.....
۴۰	بند سوم: از دیدگاه کنوانسیون حقوق کودک.....
۴۰	گفتار ششم: نوجوان.....
۴۰	بند نخست: مفهوم لغوی نوجوان.....
۴۰	بند دوم: تعریف نوجوانی.....
۴۰	بند سوم: ویژگیهای دوره نوجوانی.....
۴۲	گفتار هفتم: بلوغ.....
۴۲	بند نخست: معنای لغوی بلوغ.....
۴۲	بند دوم: معنای اصطلاحی بلوغ.....
۴۳	بند سوم: مفهوم طبیعی بلوغ.....
۴۳	گفتار هشتم: رشد.....
۴۳	بند نخست: مفهوم لغوی رشد.....
۴۴	بند دوم: مفهوم اصطلاحی رشد.....
۴۴	بند سوم: انواع رشد.....
۴۶	گفتار نهم: سن مسئولیت کیفری.....
۴۷	بند نخست: گروه سنی ۹ تا ۱۲ سال.....

۴۸	بند دوم: گروه سنی ۱۲ تا ۱۵ سال
۴۸	بند سوم: گروه سنی ۱۵ تا ۱۸ سال
۴۹	گفتار دهم: بزهکاری
۴۹	بند نخست: مفهوم بزه
۵۱	بند دوم: بزهکار در لغت
۵۱	بند سوم: بزهکار در اصطلاح
۵۲	بند چهارم: مفهوم بزهکاری
۵۴	مبحث دوم: تبیین نظام عدالت ترمیمی اطفال و نوجوانان
۵۵	گفتار نخست: نظام عدالت ترمیمی اطفال و نوجوانان در حقوق بین‌الملل
۵۵	بند نخست: بررسی عدالت ترمیمی اطفال و نوجوانان در کشور انگلستان
۵۸	بند دوم: بررسی نظام عدالت ترمیمی اطفال و نوجوانان در کشور فرانسه
۶۳	بند سوم: بررسی نظام عدالت ترمیمی اطفال و نوجوانان در کشور ایتالیا
۶۴	بند چهارم: بررسی نظام عدالت ترمیمی اطفال و نوجوانان در کشور ژاپن
۶۶	بند پنجم: بررسی عدالت ترمیمی اطفال و نوجوانان در کشور سوئیس
۶۸	گفتار دوم: نظام عدالت ترمیمی اطفال و نوجوانان در حقوق ایران
۶۹	بند نخست: سیر تحولات تاریخی عدالت ترمیمی در ایران
۷۰	بند دوم: عدالت ترمیمی و مراحل رسیدگی به جرائم اطفال و نوجوانان در ایران
۸۶	دست‌آورد فصل نخست
۸۹	فصل دوم: رویکرد نظام قضایی به اعمال عدالت ترمیمی در دادرسی اطفال
۸۹	درآمد
	مبحث نخست: مصادیق عدالت ترمیمی در دادرسی اطفال بر اساس فصل دهم قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲
۹۰	گفتار نخست: تسلیم به والدین یا اولیا یا سرپرست قانونی
۹۱	بند نخست: معرفی اطفال به مددکار اجتماعی یا روانشناس و دیگر متخصصان
۹۲	بند دوم: معرفی اطفال به یک مؤسسه آموزشی و فرهنگی
۹۳	بند سوم: اقدامات لازم جهت درمان یا ترک اعتیاد اطفال تحت نظر پزشک
۹۴	بند چهارم: جلوگیری از رفت‌وآمد اطفال به محل‌های معین
۹۵	بند پنجم: جلوگیری از معاشرت و ارتباط مضر اطفال با اشخاص
۹۵	گفتار دوم: تسلیم به اشخاص حقیقی یا حقوقی
۹۷	گفتار سوم: نصیحت به‌وسیله قاضی دادگاه
۹۹	گفتار چهارم: اخطار و تذکر و یا اخذ تعهد کتبی به عدم تکرار جرم
۹۹	بند نخست: اخطار و یادآوری قضایی
۹۹	بند دوم: گرفتن تعهد نوشتاری
۱۰۰	گفتار پنجم: نگهداری اطفال در کانون اصلاح و تربیت
۱۰۱	گفتار ششم: پرداخت دیه و خسارت

فهرست مطالب □ ۷

۱۰۲.....	مبحث دوم: بررسی نگرش قضات
۱۰۲.....	گفتار نخست: نگرش قضات بر اساس پرسشنامه
۱۰۷.....	گفتار دوم: نگرش قضات بر اساس آرای قضایی
۱۱۱.....	دستاورد فصل دوم
۱۱۳.....	فصل سوم: رویکرد نظام قضایی به اعمال عدالت ترمیمی در دادرسی نوجوانان
۱۱۳.....	درآمد
	مبحث نخست: مصادیق عدالت ترمیمی در دادرسی نوجوانان بر اساس فصل دهم
۱۱۳.....	قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲
۱۱۳.....	گفتار نخست: تسلیم به والدین یا اولیا یا سرپرست قانونی
	بند نخست: معرفی نوجوانان به مددکار اجتماعی یا روانشناس و دیگر
۱۱۷.....	متخصصان
۱۱۷.....	بند دوم: معرفی نوجوانان به یک مؤسسه آموزشی و فرهنگی
۱۱۸.....	بند سوم: اقدامات لازم جهت درمان یا ترک اعتیاد نوجوانان تحت نظر پزشک
۱۱۸.....	بند چهارم: جلوگیری از رفت‌وآمد نوجوان به محل‌های معین
۱۲۰.....	بند پنجم: جلوگیری از معاشرت و ارتباط مضر نوجوانان با اشخاص
۱۲۰.....	گفتار دوم: تسلیم به اشخاص حقیقی یا حقوقی
۱۲۳.....	گفتار سوم: نصیحت به‌وسیله قاضی دادگاه
۱۲۳.....	گفتار چهارم: اخطار و تذکر و یا اخذ تعهد کتبی به عدم تکرار جرم
۱۲۴.....	گفتار پنجم: سلب آزادی نوجوانان بزه‌کار
۱۲۶.....	بند نخست: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت
۱۳۰.....	بند دوم: اقامت در منزل در ساعاتی به تشخیص دادگاه
۱۳۱.....	گفتار ششم: استفاده از خدمات عمومی
۱۳۲.....	بند نخست: شرایط فراگیر به‌کارگیری خدمات عمومی رایگان
۱۳۴.....	بند دوم: شرایط ویژه به‌کارگیری خدمات عمومی رایگان
۱۳۵.....	گفتار هفتم: پرداخت جزای نقدی
۱۳۵.....	گفتار هشتم: پرداخت دیه و خسارت
۱۳۶.....	گفتار نهم: تعویق صدور حکم
۱۳۷.....	گفتار دهم: تعلیق اجرای مجازات
۱۴۱.....	مبحث دوم: بررسی نگرش قضات
۱۴۱.....	گفتار نخست: نگرش قضات بر اساس پرسشنامه
۱۴۵.....	گفتار دوم: نگرش قضات بر اساس آرای قضایی
۱۵۱.....	دستاورد فصل سوم
۱۵۳.....	فصل چهارم: آرای قضایی
۱۵۳.....	درآمد

۱۵۳.....	دیه	رای شماره ۱: تحویل طفل به والدین با أخذ تعهد به عدم تکرار جرم و پرداخت
۱۵۴.....	حسن اخلاق	رای شماره ۲: تسلیم متهم به ولی با أخذ تعهد به تأدیب و تربیت و مواظبت در
۱۵۴.....	رای شماره ۳: تسلیم به ولی قهری	
۱۵۵.....	حسن اخلاق	رای شماره ۴: تسلیم طفل به والدین با أخذ تعهد به تأدیب و تربیت و مواظبت در
۱۵۶.....	رای شماره ۵: جزای نقدی	
۱۵۶.....	رای شماره ۶: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت و أخذ تعهد از ولی طفل	
۱۵۸.....	رای شماره ۷: نصیحت به وسیله قاضی و تسلیم به ولی	
۱۵۸.....	رای شماره ۸: جزای نقدی	
۱۵۹.....	رای شماره ۹: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت و جزای نقدی	
۱۶۰.....	رای شماره ۱۰: جزای نقدی	
۱۶۱.....	رای شماره ۱۱: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت	
۱۶۱.....	مواظبت در حسن اخلاق	رای شماره ۱۲: حکم به تسلیم نوجوان به ولی اش با أخذ تعهد به تأدیب و تربیت و
۱۶۲.....	رای شماره ۱۳: جزای نقدی	
۱۶۳.....	رای شماره ۱۴: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت و رد مال	
۱۶۳.....	مواظبت در حسن اخلاق (رای دادگاه)	رای شماره ۱۵: تسلیم نامبرده و به ولی اش با أخذ تعهد به تأدیب و تربیت و
۱۶۴.....	رای شماره ۱۶: جریمه نقدی	
۱۶۴.....	رای شماره ۱۷: جزای نقدی	
۱۶۵.....	رای شماره ۱۸: جزای نقدی و رد مال	
۱۶۶.....	رای شماره ۱۹: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت	
۱۶۶.....	رای شماره ۲۰: جزای نقدی	
۱۶۷.....	رای شماره ۲۱: تحویل طفل به والدین با أخذ تعهد به عدم تکرار	
۱۶۷.....	رای شماره ۲۲: جزای نقدی	
۱۶۸.....	رای شماره ۲۳: جزای نقدی	
۱۶۹.....	رای شماره ۲۴: طفل به والدین با أخذ تعهد به عدم تکرار	
۱۶۹.....	رای شماره ۲۵: جزای نقدی	
۱۶۹.....	رای شماره ۲۶: جزای نقدی	
۱۷۰.....	رای شماره ۲۷: تحویل طفل به والدین با أخذ تعهد به عدم تکرار	
۱۷۰.....	رای شماره ۲۸: جزای نقدی	
۱۷۱.....	رای شماره ۲۹: جزای نقدی	

۱۷۱	رای شماره ۳۰: تسلیم طفل به ولی قهری با أخذ تعهد به تأدیب و تربیت و مواظبت در حسن اخلاق .....
۱۷۱	رای شماره ۳۱: تسلیم طفل به پدر با أخذ تعهد کتبی مبنی بر عدم تکرار جرم .....
۱۷۲	رای شماره ۳۲: جزای نقدی .....
۱۷۲	رای شماره ۳۳: جزای نقدی .....
۱۷۳	رای شماره ۳۴: تحویل طفل به والدین با أخذ تعهد به تأدیب وی .....
۱۷۳	رای شماره ۳۵: جزای نقدی .....
۱۷۳	رای شماره ۳۶: جزای نقدی .....
۱۷۴	رای شماره ۳۷: هشتاد ضربه شلاق .....
۱۷۵	رای شماره ۳۸: جزای نقدی .....
۱۷۵	رای شماره ۳۹: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت .....
۱۷۶	رای شماره ۴۰: جزای نقدی .....
۱۷۷	شماره ۴۱: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت .....
۱۷۷	رای شماره ۴۲: تسلیم طفل به ولی قهری با أخذ تعهد به تأدیب و تربیت و مواظبت در حسن اخلاق .....
۱۷۸	رای شماره ۴۳: نگهداری در کانون اصلاح .....
۱۷۸	رای شماره ۴۴: جزای نقدی .....
۱۷۹	رای شماره ۴۵: جزای نقدی .....
۱۷۹	رای شماره ۴۶: جزای نقدی .....
۱۷۹	رای شماره ۴۷: جزای نقدی .....
۱۸۰	رای شماره ۴۸: ارسال به دیوان عالی کشور .....
۱۸۲	رای شماره ۴۹: جزای نقدی .....
۱۸۲	رای شماره ۵۰: جزای نقدی .....
۱۸۳	رای شماره ۵۱: معافیت متهم از کیفر .....
۱۸۴	رای شماره ۵۲: جزای نقدی .....
۱۸۵	رای شماره ۵۳: ساقط شدن اجرای حد شرب خمر .....
۱۸۶	رای شماره ۵۴: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت .....
۱۸۷	رای شماره ۵۵: نگهداری در کانون اصلاح و تربیت .....
۱۸۸	نتایج و دستاوردهای نهایی پژوهش .....
۱۹۰	پیشنهادها .....
۱۹۵	ضمائم .....
۱۹۵	الف. پرسش‌نامه‌ها .....
۱۹۶	ب. فرم مؤسسه ضامن .....
۱۹۷	فهرست منابع و مآخذ .....

فهرست جداول و نمودارها

جدول ۱-۱	نگرش‌های متفاوت در رویکردهای عدالت کیفری و ترمیمی	۲۳
جدول ۲-۱	پرسش‌های مطرح در عدالت‌های کیفری و ترمیمی	۲۴
جدول ۳-۱	مدل‌های عدالت ترمیمی	۳۰
جدول ۴-۱	آمار اطفال و جوانانی که برای اجرای روش‌ها به بخش دولتی یا ملی سپرده شده‌اند	۶۰
جدول ۱-۲	سؤالات پرسشنامه دادگاه اطفال	۱۰۳
نمودار ۱-۲	سن پاسخ‌دهندگان پرسشنامه	۱۰۴
نمودار ۲-۲	تحصیلات پاسخ‌دهندگان پرسشنامه	۱۰۴
جدول ۲-۲	آماره‌های تک نمونه‌ای (One-Sample Statistics)	۱۰۵
جدول ۳-۲	نتایج آزمون فرضی پرسشنامه محاکم اطفال	۱۰۶
جدول ۴-۲	میانگین پاسخ قضات به هر یک از سؤالات پرسشنامه اطفال	۱۰۶
جدول ۵-۲	گزارش آرای صادره محاکم قضایی اطفال	۱۰۸
نمودار ۳-۲	میزان رواج هر یک از اقدامات عدالت ترمیمی در احکام صادره شده اطفال	۱۱۰
جدول ۱-۳	سؤالات پرسشنامه دادگاه نوجوانان	۱۴۲
جدول ۲-۳	آماره‌های تک نمونه‌ای (One-Sample Statistics)	۱۴۳
جدول ۳-۳	نتایج آزمون فرض پرسشنامه محاکم نوجوانان	۱۴۴
جدول ۴-۳	میانگین پاسخ قضات به هر یک از سؤالات پرسشنامه نوجوانان	۱۴۵
جدول ۵-۳	گزارش آرای صادره محاکم قضایی نوجوانان	۱۴۵
نمودار ۴-۲	میزان رواج هر یک از اقدامات عدالت ترمیمی در احکام صادره شده نوجوانان	۱۵۰
جدول ۲-۳	مقایسه رواج اقدامات مندرج در فصل دهم در آرای صادره در محاکم اطفال و نوجوانان	۱۹۰